

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXI. — Wydana i rozesłana dnia 1. sierpnia 1897.

Treść: № (176—177.) 176. Rozporządzenie, którem dla kolei żelaznych rządowych i prywatnych wydaje się przepis o umundurowaniu. — 177. Obwieszczenie, dotyczące się odroczenia terminu do otwarcia ruchu na kolei lokalnej z Wodnian do Tynu nad Wełtawą.

176.

Rozporządzenie Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 16. lipca 1897,

którem dla kolei żelaznych rządowych i prywatnych wydaje się przepis o umundurowaniu:

- a) urzędników i aspirantów na urzędników,
- b) urzędników niższych i pomocników urzędników niższych (zastępców urzędników niższych), jakoteż
- c) sług.

Na zasadzie Najwyższego upoważnienia z dnia 14. czerwca 1897 wydaje się dla kolei żelaznych rządowych i prywatnych zamieszczony poniżej przepis, dotyczący się umundurowania:

- a) urzędników i aspirantów na urzędników,
- b) urzędników niższych i pomocników urzędników niższych (zastępców urzędników niższych), jakoteż
- c) sług.

O ile tego przepis niniejszy wymaga, tracą moc swoją przepisy dotychczasowe o umundurowaniu dla funkcjonaryuszów pod a), b) i c) wzmiankowanych, na zasadzie Najwyższego postanowienia z dnia 29. sierpnia 1891, rozporządzeniem Ministerstwa handlu z dnia 30. września 1891 (Dz. u. p. Nr. 149) ogłoszone.

Guttenberg r. w.

Przepis, dotyczący się munduru:

- a) urzędników i aspirantów na urzędników,
- b) urzędników niższych i pomocników urzędników niższych (zastępców urzędników niższych), tudzież
- c) sług kolei żelaznych rządowych i prywatnych.

I. Postanowienia ogólne.

§. 1.

Urzędnikom i aspirantom na urzędników, urzędnikom niższym i pomocnikom urzędników niższych (zastępcom urzędników niższych), tudzież sługom kolei żelaznych rządowych i prywatnych wolno w służbie i poza służbą, mianowicie na uroczystościach i przy prezentacjach służbowych nosić suknię honorową, mundur.

O ile w służbie wykonawczej stykają się z publicznością, są obowiązani nosić w służbie mundur

§. 2.

Ustanawia się ośm klas mundurów dla urzędników, trzy klasy dla urzędników niższych, jedną klasę dla aspirantów na urzędników i jedną dla pomocników urzędników niższych (zastępców niższych urzędników) nakoniec cztery klasy dla sług

Dla urzędników, noszących mundury pierwszych pięciu klas, zaprowadza się oprócz przepisanego munduru służbowego jeszcze osobny mundur galowy, którego używać należy podczas uroczystości i przy prezentacjach służbowych.

Urzednicy, noszący mundur szóstej aż do ósmej klasy, używają do gali przepisanego munduru służbowego, który w takim razie ma być zapięty i spodni służbowych, tudzież kapelusza i szpady.

Nadto wolno używać kapelusza do munduru służbowego i to urzednikom, noszącym mundur wszystkich klas, ile razy występują publicznie; w zwyczajnych okolicznościach używać należy czapki.

Szpady, wyjąwszy uroczyste przyjęcia, nie nosi się przy zwyczajnem sprawowaniu służby wykonawczej, ani też w służbie biurowej wewnętrznej.

Urzednicy, przeznaczeni w zdarzeniach uroczystych do prowadzenia lub konwojowania pociągu, jak tylko skończy się przyjęcie, uwolnieni są na czas jazdy od noszenia szpady nawet do munduru galowego.

Wszystkim funkcjonaryuszom kolei żelaznych rządowych i prywatnych wolno nosić w zimie i podczas snoty tak w służbie zwyczajnej jak i poza służbą buty z cholewami po wierzchu spodni aż do kolan sięgającym. Jednakże noszenie butów z cholewami po wierzchu spodni przy zdarzeniach uroczystych i prezentacjach służbowych jest zakazane.

§. 3.

Na guzikach u mundurów dla urzedników, urzedników niższych i sług kolei żelaznych rządowych wyciśnięty jest orzeł cesarski dwugłowy (guziki z orłem).

Podobnież na tarczy środkowej u róży na kapeluszu dla tychże urzedników wyhaftowany jest także orzeł dwugłowy.

Na guzikach i różach u kapeluszków i czapek dla urzedników, urzedników niższych i sług kolei żelaznych prywatnych wyobrażona jest cecha firmy przedsiębiorstwa kolejowego, która powinna być zatwierdzona przez c. k. Ministerstwo kolei żelaznych.

Urzedników, urzedników niższych i sług kolei żelaznych rządowych zalicza do odpowiednich klas umundurowania Minister kolei żelaznych.

Urzedników, urzedników niższych i sług kolei żelaznych prywatnych zalicza odpowiednio do tychże klas c. k. Ministerstwo kolei żelaznych na wniosek interesowanego zarządu.

§. 4.

Najpóźniej w przeciągu lat trzech, licząc od dnia ogłoszenia niniejszego przepisu, wszyscy urzednicy, do których się także stosuje i którzy pełnią obowiązki w służbie wykonawczej, mają być zaopatrzeni w mundur odpowiednio nowemu przepisowi zmieniony.

Po upływie tego terminu nie będzie już wolno urzednikom nosić mundurów według dawnego przepisu.

Co się tyczy urzedników niższych i sług, którzy zarządy kolejowe służbowo w mundury zaopatrzą, przejście do nowego umundurowania odbywać się ma powoli w miarę upływu instrukcyjnych okresów do noszenia mundurów, w które będą zaopatrzeni w chwili ogłoszenia przepisu niniejszego, mianowicie w taki sposób, żeby ile możności ten sam funkcjonaryusz nie nosił jednocześnie części umundurowania według dawnego i według nowego przepisu.

Nowe przedsiębiorstwa kolejowe prywatne, które w myśl §. 2go Porządku ruchu kolei żelaznych z dnia 16. listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852) prosić będą o pozwolenie otwarcia ruchu kolei, winny jak dotychczas tej komisji, która ma zbadać przysposobienie kolei do ruchu, złożyć dowód, że Ministerstwo kolei żelaznych zatwierdziło zaliczenie funkcjonaryuszów do poszczególnych klas umundurowania i że osoby te są w przepisane mundury zaopatrzone.

§. 5.

W mundurze kłaniać się należy jak wojskow. podniesieniem prawej ręki i dotknięciem dolnego brzegu kapelusza lub daszka czapki.

Pod względem odznak żałobnych na mundurze obowiązują urzedników kolei żelaznych rządowych i prywatnych te same przepisy, co c. k. urzedników rządowych.

II. Opisanie munduru urzedników.

A. Mundur galowy.

§. 6.

Surdut mundurowy (fig. 1) jest dla wszystkich klas, dla których osobny mundur galowy jest przepisany, z sukna przedniego, granatowego (ciemno-błękitnego, franzblau) z kołnierzem stojącym i wyłogami z czarnego aksamitu i ma jedwabną, czarną podszewkę, gładką.

Kołnierz stojący, pokryty pełnym wylogiem z czarnego aksamitu, jest suknem granatowem podszyty, ma wewnątrz wkładkę pojedynczą z sztywnego płótna, która utrzymuje go w formie, nie czyniąc sztywnym.

Kołnierz ten dla wszystkich klas ma równo 4 cm wysokości i jest na przodzie z lekka zaokrąglony o przekątni 1·3 cm.

Część górna dochodzi aż do bioder i zapina się na dwa rzędy guzików połączanych, których jest po siedm w każdym rzędzie (fig. 8). Guzik najwyższy oddalony jest o 1·3 cm od osady kołnierza, najniższy na szwie stanu tak przytwierdzony, żeby po zapięciu surduta na guziki, oba najwyższe guziki były od siebie oddalone o 10·5 cm a oba najniższe o 9·5 cm. Poły mają przednie końce zaokrąglone

i dochodzą, gdy ręce są wolno spuszczone, aż do końca palca średniego wyprostowanego. Zachodzą na siebie z przodu jak wskazuje odległość obu rzędów guzików a z tyłu jak wskazuje dolna szerokość części plecowej.

W kierunku dwóch szwów plecowych tworzą obie poły po jednym fałdzie pionowym i tam, gdzie fałdy te schodzą się ze szwami plecowymi, przyszyte są dwa wielkie guziki. Poniżej tych guzików stanowią wycięte są w obu fałdach kieszenie, nakryte klapami podwójnie wygiętymi i opatrzonemi każda dwoma guzikami.

Rękawy są na przydłōniku mniej więcej na 10·5 *cm* rozcięte i obłożone wyłogiem na 6·5 *cm* szerokim z czarnego aksamitu, którego brzeg górny jest z lekka zaokrąglony.

Rozporek opatrzony jest na dolnej części rękawa małym guziczkiem (fig. 9), a na górnej jego części dziurką do zapinania. Wzdłuż brzegów munduru, tudzież na szwie kołnierza i na górnym brzegu wyłogów na rękawach biegnie wypustka (*passepoil*) sukienna barwy pomarańczowej.

Na guzikach wyciętna jest cecha kolei.

§. 7.

Spodnie galowe dla tych klas, dla których osobny mundur galowy jest przepisany, są z tego samego co mundur sukna przedniego granatowego.

§. 8.

Za odznaki u munduru galowego (fig. 5—7, 14 i 15) dla urzędników kolei żelaznych tak rządowych jak prywatnych służą rozety na kołnierzu, tudzież galony złote na kołnierzu, na wyłogach u rękawów i na szwie bocznym zewnętrznym spodni a mianowicie:

- a) u mundurów piątej klasy galon złoty 3·3 *cm* szeroki i jedna rozeta srebrna na kołnierzu, galon 3·3 *cm* szeroki na wyłogach u rękawów i galon 2·6 *cm* szeroki na szwie bocznym zewnętrznym spodni;
- b) u mundurów czwartej klasy służą za odznakę takie same galony jak u mundurów piątej klasy i dwie rozety srebrne na kołnierzu;
- c) u mundurów trzeciej klasy służą za odznakę takie same galony jak u mundurów czwartej klasy i trzy rozety srebrne na kołnierzu;
- d) u mundurów drugiej klasy służą za odznakę galon 3·3 *cm* szeroki i jedna rozeta srebrna na kołnierzu, galon 5·3 *cm* szeroki na wyłogach u rękawów a na szwie bocznym zewnętrznym spodni dwa galony po 2·6 *cm* szerokie, wypustką barwy pomarańczowej oddzielone;

e) u mundurów pierwszej klasy służą za odznakę takie same galony jak u mundurów drugiej klasy i dwie rozety srebrne na kołnierzu.

Rozety mają 1·7 *cm* średnicy i są srebrem haftowane lub ze srebra wyciętnie.

U mundurów wszystkich pięciu klas znajdują się na kołnierzu po obu stronach obok rozet koło jednoskrzydło srebrem wyhaftowane.

§. 9.

Kapelusz (fig. 16—22) jest z pilśni czarnej, obsyty czarną wstążką jedwabną morową i opatrzony z prawej strony czarną kokardą.

Obłoga przytwierdzona po prawej stronie kołtem skrzydlatem, złotem haftowanym, składa się dla pierwszej aż do piątej klasy umundurowania z sześciu rzędów złotych builonów, z których dwa środkowe są splecione, dla szóstej aż do ósmej klasy umundurowania z galonu złotego. W obu rogach kapelusza leżą róże ze złotych builonów, mające w środku tarcze aksamitne pomarańczowe, na których wyhaftowana jest cecha kolei.

§. 10.

Za broń przyboczną służy szpada, której rękojeść i ozdoby na pochwie metalowe, pozłacane, zrobione są podług wzoru (fig. 27—29).

Szpadę, której główńia stalowa ma 65 *cm* a rękojeść 15 *cm* długości, nosi się na pendencie, który opasywać należy pod mundurem lub pod kamizelką w taki sposób, żeby przedni rzemień, szpadę utrzymujący, spadał po lewem górnem udzie.

Pendent składa się z pasa ze skóry brunatnej, lśniącej i dwóch rzemieni z czerwonego safianu szpadę utrzymujących, opatrzonych sprzączkami.

Z rzemieni, szpadę utrzymujących, przedni ma 29 *cm*, tylny 46 *cm* długości; obadwa są na 2·8 *cm* szerokie i wyłożone po stronie zewnętrznej galonem złotym, 2·3 *cm* szerokim, w środku czarną nicią przetykanym, na dolnym zaś końcu, gdzie znajdują się sprzączki do przytwierdzenia szpady, ścięte kończąco.

Do pendentu przymocowany jest łańcuszek 13 *cm* długości mający, z haczkami do podwyższenia szpady.

§. 11.

Paltot (fig. 4) jest z sukna granatowego (franzblau) ciężkiego lub lżejszego, albo z bai, bez wypustek, z kapturem, pętlcami lub guzikami przytwierdzonym i kołnierzem leżącym czarnym aksamitnym.

Na zewnętrznej stronie wyłożonej części kołnierza u obu brzegów przednich umieszczone są obszewki sukienne pomarańczowe z małym pozłacanym guziczkiem na górnym końcu tychże obszewek.

Paltot ma być tak długi, żeby całkiem osłaniał ciało od szyi aż do 10—12 *cm* poniżej goleni i zapina się na dwa rzędy połączonych guzików po 6 w każdym rzędzie. W wysokości bioder znajduje się zagona, mająca 6 *cm* szerokości, 37 *cm* długości, opatrzona dwoma połączeniami guzikami i dwiema dziurkami.

Po lewej stronie piersi znajduje się od wewnątrz kieszeń otwarta a w wysokości zagonu dwie kieszenie klapami nakryte.

Na wszystkich guzikach wyciśnięta jest cecha kolei.

Na obu barkach przyszyte są w odległości 5 *cm* od górnego szwu rękawów uszka z galonu 1·5 *cm* szerokiego opatrzonego wypustką (*passepail*) barwy pomarańczowej do przewleczenia i przytrzymywania naramienników poniżej w §. 14 opisanych.

§. 12.

Krawat jest z czarnej, gładkiej materii jedwabnej z wypustką płócienną białą.

§. 13.

Rękawiczki są białe ze skóry pralnej.

B. Mundur służbowy.

§. 14.

Surdut jest (fig. 2 i 2 *a*) ze sukna przedniego granatowego (*franzblau*) z podszewką z czarnej gładkiej materii jedwabnej lub wełnianej. Części piersiowe (przednie) surduta zachodzą w środku piersi jedna na drugą i tworzą dwie wykładki u góry kończyste. Na każdej jest rzędem po siedm guzików, równo od siebie oddalonych, które są metalowe, połączone i opatrzone cechą kolei. Guzik najwyższy oddalony jest o 3 *cm* od osady kołnierza a o 12 *cm* od brzegu wykładki, najniższy o 9 *cm* od brzegu wykładki. W podszewce lewej części piersiowej znajduje się kieszeń mająca 15 *cm* szerokości.

Gdy ręce są wolno spuszczone, poły dochodzą aż do końca palca środkowego wyprostowanego i ku dołowi rozszerzone, zachodzą na siebie z przodu jak wskazuje szerokość części wykładkowych a z tyłu jak wskazuje dolna szerokość części plecowej.

W kiernku dwóch szwów plecowych tworzą obie poły w części tylnej po jednym fałdzie pionowym a w każdym z nich znajduje się kieszeń nakryta klapą trójkończystą, to jest podwójnie wygiętą.

Klapy te opatrzone są każda trzema guzikami połączanymi, przyszytymi po jednym na górnym i dolnym końcu, tudzież w środku klapy.

Rękawy, nie rozcięte, obłożone są wyłogami z tego samego sukna, mającymi po 6 *cm* szerokości. Wzdłuż szwu między rękawem a wyłogiem idzie wypustka sukienna barwy pomarańczowej. Na wyłogach wzdłuż tylnego szwu tuż ponad i popod wypustką pomarańczową przyszyć należy po jednym guziczku połączanym.

Kołnierz ma podszewkę z tego samego sukna i jest tak skrojony, żeby wyłożony miał z tyłu, w środku, tudzież na obu przednich, prostokątnych rogach przy częściach wykładkowych 4 *cm* szerokości.

Oznakę stanowią naramienniki (fig. 10—12) na obu barkach, od końca kołnierza aż ponad górnym szwem rękawów, lecz nie są do surduta mundurowego stale przytwierdzone.

Naramienniki te są prostokątne, na górnym końcu płasko pościnane i długość ich wynosi 12—16 *cm*, szerokość zaś u mundurów 1 i 2 klasy . 6·10 *cm*
 „ „ 3 aż do 5 klasy 3·90 „
 „ „ 6 „ „ 8 „ 4·60 „

Naramienniki podszyte są suknem barwy pomarańczowej w całej szerokości, a z wierzchu tylko o tyle, że wzdłuż wszystkich brzegów tworzą wypustkę barwy pomarańczowej 1·5 *mm* szeroką.

Wierzch naramienników pokryty jest aksamitem czarnym sięgającym aż do wypustek barwy pomarańczowej 1·5 *mm* szerokich.

Wyłogi aksamitne u mundurów szóstej aż do ósmej klasy obwiedzione są na brzegu galonkiem złotym 5 *mm* szerokim,

u mundurów 5 aż do 8 klasy galonem złotym 3·3 *cm* szerokim, jaki znajduje się na wyłogach rękawów munduru galowego tych klas, a

u mundurów 2 i 1 klasy pokryte w taki sposób dwoma galonami złotymi 2·6 *cm* szerokimi jakie się znajdują na spodniach galowych tych klas, przyszytymi równoległe z przedziałem 3·00 *mm*,

że czarny aksamitny wyłóg widoczny jest w szerokości 1·5 *mm* między wypustką barwy pomarańczowej a galonem.

W środku górnego ściętego końca znajduje się guziczek połączany, na którym wyciśnięta jest cecha odpowiedniej kolei.

Na przeciwległym zewnętrznym końcu umieszczone są rozety oznaczające różnicę rangi między klasami mundurów, a mianowicie:

u mundurów	8	klasy	1	złota rozeta
"	7	"	2	złote rozety
"	6	"	3	" "
"	5	"	1	srebrna rozeta
"	4	"	2	srebrne rozety
"	3	"	3	" "
"	2	"	1	srebrna rozeta
"	1	"	2	srebrne rozety.

Rozety u mundurów pierwszej i drugiej klasy mają 25 mm średnicy, u mundurów innych klas 15 mm.

Naramiennik przytwierdza się do surduta mundurowego za pomocą wąskiego języka sukiennego lub skórzanego, który znajduje się na spodniej stronie naramiennika, u jego końca zewnętrznego do szwu rękawów zwróconego, przyszytego w odległości 1 cm od końca naramiennika, i który najprzód przewleka się przez małą pętelkę z tego samego sukna co surdut zrobioną i do surduta tuż ponad górnym szwem rękawów przytwierdzoną a następnie zapina na guziczek, do spodniej strony naramiennika w okolicy jej górnego końca przszyty. Naramiennik tym sposobem, za pomocą rzeźzonej pętli, zadziergnięty, przewleka się następnie przez uszko (fig. 13), zrobione z galonu złotego 15 mm szerokiego a tak długiego jak szerokość naramiennika wymaga, opatrzonego wypustką (passepoil) z sukna pomarańczowego i którego oba końce przszyte są mocno do barku munduru, w odległości 5 cm od górnego szwu rękawów; na koniec kruczek 25 mm długi a znajdujący się na spodniej stronie przy górnym ściętym końcu, zadzierzga się w pętelkę granatową, na surducie poniżej brzegu kołnierza umieszczoną.

§. 15.

Spodnie, dla wszystkich klas jednakowe, są ze sukna popielato-granatowego, opatrzone na szwach podłużnych zewnętrznych wypustką z tego samego sukna.

W lecie można nosić spodnie z materii wełnianej barwy płótna żaglowego lub z materii pralnej jednobarwnej białej lub niebielonej.

§. 16.

Czapka (fig. 23—25 i 23 a—25 a) dla urzędników wszystkich klas według tego samego wzoru, krojem i formą taka jak czapki urzędników rządowych.

Zrobiona jest ze sukna przedniego granatowego (franzblau), opatrzona daszkiem ze skóry lakierowanej 45 mm szerokim, ukośnie ku dołowi zgiętym i podpinką 25 mm szeroką.

Czapka ma z przodu 100, z tyłu 130 mm wysokości i obszyta jest u dolnego brzegu sznurem

złotym, czarnymi jedwabnymi niemi przetykanym, 5 mm grubym. Podpinka opatrzona jest połączoną sprzączką i przytwierdzona powyżej brzegu daszka dwoma połączanymi guziczkami z cechą odpowiedniej kolei.

W środku przedniej strony umieszczone jest na czapce dla urzędników kolei rządowych koło dwuskrzydłe, koroną cesarską ozdobione, złotem wyhaftowane.

W środku przedniej strony czapek dla urzędników kolei prywatnych, umieszczone jest małe koło dwuskrzydłe, jednak bez korony, z metalu złoto-żółtego, które połączone jest obłogą z sznuru złotego czarnymi niemi przetykanego z różą ze złotych bulionów, umieszczoną na górnym brzegu czapki, zaś w środkowej tarczy teje róży przykrytej sukniem barwy pomarańczowej wyhaftowana jest złotymi niemi cecha kolei.

Urzędnik pełniący służbę przy ruchu nosi taką samą czapkę, atoli nie z granatowego lecz z czerwonego sukna.

§. 17.

Kamizelka zrobiona jest z sukna przedniego granatowego (franzblau), część jej tylna ma być z czarnego kanawasu, z przodu od szyi ku piersiom na 2—2 cm wycięta i zapina się na ośm guziczków metalowych połączanych (z takim samym odciskiem jak guziki u surduta), przszytych na przednim brzegu prawej części piersiowej. Przednie dolne rogi obu części piersiowych są na ukos ścięte, kieszenie na stronie zewnętrznej, po jednej na każdym boku, są poziome, z otworem opatrzonym listewką 2 cm szeroką. Część tylna kamizelki jest w środku na 7 cm rozcięta i opatrzona zaponą ze sprzączką do ściągania.

W lecie można nosić kamizelkę białą z takimi samymi guzikami i tego samego kroju.

§. 18.

Palto jest takie samo jak do munduru galowego i zawsze trzeba na nim nosić naramienniki w §. 14 opisane, które przytwierdza się na barkach paltota w taki sam sposób jak u surduta.

§. 19.

Krawat zrobiony jest z materii jedwabnej czarnej, ma 2.2 cm szerokości a 77—80 cm długości, z końcami prostokątnie uciętymi i wiąże się go z przodu na węzeł z dwiema krótkimi kokardami i dwoma końcami.

§. 20.

Koszula jest z białego materiału.

§. 21.

Szpada jak do munduru galowego.

§. 22.

Urzędnikom pełniącym służbę na pociągach, wolno w czasie tej służby, wyjąwszy jednakże zdania uroczyste, nosić do munduru służbowego rękawiczki czarne.

§. 23.

Każdemu zarządowi kolejowemu wolno postanowić, w których stacjach pomniejszego znaczenia, tudzież przy jakich w ogóle czynnościach służbowych można zamiast munduru służbowego (§. 14) nosić kurtkę (sacco, fig. 3).

Kurtka zrobiona jest ze sukna przedniego granatowego (franzblau), z kołnierzem do wykładania z tego samego sukna, przylega wolno do ciała i gdy ręce są naturalnie spuszczone, przechodzi mniej więcej na 7 *cm* poza brzeg otworu rękawów.

Kurtka zapina się na dwa rzędy guzików metalowych połączonych (takich samych jak na mundurze), przyszytych w równej odległości od siebie, po pięć z każdej strony. Oba guziki najwyższe znajdują się o 3 *cm* poniżej osady kołnierza a dwa najniższe mniej więcej 30 *cm* nad dolnym brzegiem kurtki i przyszyte są w taki sposób, żeby wtedy, gdy kurtka jest zapięta, dwa rzędy guzików oddalone były od siebie około 10—12 *cm*.

Po obu przednich częściach kurtki od zewnątrz na 18 *cm* od przedniego a 20—22 *cm* od dolnego brzegu kurtki znajdują się kieszenie poziome, klapami na 7 *cm* szerokiemi nakryte.

Tylna część kurtki składa się z dwóch połów i jest od dołu na szwie środkowym na 8—10 *cm* rozcięta. Na wewnętrznej stronie lewej części piersiowej osadzona jest kieszeń boczna 13 *cm* szeroka. Rękawy nie są na przydołku rozcięte a wyłóg, którym są obłożone, ma 9 *cm* szerokości. Kołnierz ma podszewkę z tego samego sukna i jest tak skrojony, żeby wyłożony miał z tyłu, w środku i na obu rogach przednich prostokątnych przy częściach wykładowych 4 *cm* szerokości.

Odnaki na kurtce są takie same jak na mundurze służbowym.

Do kurtki nie wolno nosić kapelusza i szpady.

III. Opisanie munduru aspirantów.

§. 24.

Mundur i kurtka dla aspirantów są całkiem takie same jak dla urzędników noszących mundur

8 klasy z tą różnicą, że na naramienniku niema rozet za odznakę służących.

IV. Opisanie munduru urzędników niższych.

§. 25.

Surdut mundurowy jest taki sam jak dla urzędników noszących mundur szóstej aż do ósmej klasy, z tą różnicą, że galonek 5 *mm* szeroki i rozety na naramiennikach, jakoteż uszko, które ją przytrzymuje, są z metalu białego posrebrzanego, guziki zaś nie połączone, lecz z metalu białego posrebrzanego, wreszcie naramienniki nie są pokryte czarnym aksamitem, lecz suknem granatowem barwy munduru.

Dla urzędników niższych mundury trzeciej klasy mają na naramienniku jedną rozetę, mundury drugiej klasy dwie a mundury pierwszej klasy trzy rozety.

Naramienniki werkmistrzów należących do pierwszej kategorii płac urzędników niższych opatrzone są jeszcze drugim galonkiem tej samej szerokości z białego posrebrzanego metalu (fig. 12 *a*).

§. 26.

Kurtka jest taka sama jak przepisana dla urzędników. Jednakże guziki i odnaki na niej są takie jak na surducie mundurowym urzędników niższych.

§. 27.

Spodnie są ze sukna popielato-granatowego z wypustką z tego samego sukna na szwie zewnętrznym podłużnym. W lecie można nosić spodnie z materji wełnianej barwy płótna żaglowego albo z materji pralnej jednobarwnej białej lub niebieskonej.

§. 28.

Zamiast kapelusza dla urzędników przepisanego, urzędnicy niżsi używają także do gali czapki jaką noszą urzędnicy z tą różnicą, że sznur przetkany niemi jedwabnemi barwy pomarańczowej, którym jest obszyta, tudzież koło skrzydlate, dla urzędników kolei rządowych koroną cesarską ozdobione dla urzędników kolei prywatnych, róża, obłoga i małe koło skrzydlate są nie ze złota lecz z metalu białego posrebrzanego.

§. 29.

Urzędnicy niżsi nie noszą szpady.

§. 30.

Palto jest takie samo jak urzędników, z tą różnicą, że guziki nie są pozłacane, lecz z metalu białego posrebrzanego a naramienniki i uszka do nich jak na surducie mundurowym urzędników niższych.

Kamizelka, krawat, koszula i rękawiczki są jak do munduru służbowego urzędników, z tą różnicą że guziki kamizelki są z metalu białego posrebrzanego.

Urzędnikom niższym do konwojowania pociągów wolno nosić w służbie także czarne rękawiczki, wyjąwszy na uroczystościach.

§. 31.

Zarządowi każdej kolei zostawia się zdecydowanie, którzy z jej funkcyonaryuszów, do kategorii niższych urzędników należący, mają zamiast surduta mundurowego otrzymać tylko kurtkę.

V. Opisanie munduru pomocników urzędników niższych (zastępców urzędników niższych).

§. 32.

Mundur i kurtka dla pomocników urzędników niższych (zastępców urzędników niższych) są całkiem takie same jak dla urzędników niższych, z tą różnicą, że zastępcy ci nie noszą rozet na naramienniku.

VI. Opisanie munduru sług.

§. 33.

Surdut mundurowy, spodnie i czapka dla sług I, II i III klasy są ze sukna modrego (barwy bławatków); mundur takiego samego kroju i formy jak mundur galowy urzędników noszących mundur pierwszej aż do piątej klasy, spodnie i czapka jak dla urzędników (fig. 23—26, 23 a—25 a).

Kołnierz i wyłogi surduta mundurowego są z tego samego sukna; podszywka części górnej surduta i rękawów jest z materji bawełnianej lub półwełnianej popielatej, podszywka poł z takiejże materji czarnej.

Na brzegach surduta, tudzież na wyłogach i na szwie kołnierza, jakoteż u spodni na szwach bocznych zewnętrznych biegnie wypustka sukienna barwy pomarańczowej. Na guzikach mundurowych, które mają być z metalu białego posrebrzanego, jako też na guzikach u czapki, wyciśnięta jest tak samo jak na guzikach mundurowych dla urzędników odznaka kolei.

U surduta mundurowego dla służby pociągowej znajduje się na barkach naramiennik ze sznura 5 mm grubego z metalu białego posrebrzanego pomarańczowo-żółtymi nitkami przetykanego (fig. 31), która od dołu przyszyta jest do szwu barkowego, w środku bark przechodzi przez umieszczone tamże uszko z takiego samego sznura a w górze zapina się na mały guziczek metalowy przepisanego rodzaju.

Zarządowi każdej kolei zostawia się do woli postanowienie, żeby słudzy IV klasy (budnicy) nosili także mundur; powinien on być krojem i formą taki sam jak mundur dla sług I, II i III klasy, ale z grubszego sukna.

Słudzy IV klasy, których zarządy kolejowe nie zechcą umundurować, mają nosić zamiast munduru bluzę sukienną w §. 36 opisaną.

Spodnie i czapka dla sług IV klasy zrobione są jak dla sług I, II i III klasy ze sukna także modrego ale grubszego.

Słudzy pełniący służbę ruchu pod własną odpowiedzialnością, otrzymują na czas tego zatrudnienia surdut mundurowy dla sług, kurtkę dla sług i czapkę dla sług z granatowego (franzblau), tudzież spodnie z sukna popielato-granatowego, kroju i wykończenia jak dla urzędników niższych.

§. 34.

Za odznaki służą dla sług I, II i III klasy rozety z wyciskanego metalu białego posrebrzanego na kołnierzu surduta mundurowego a mianowicie:

dla	I	klasy	3,
„	II	„	2 takie rozety,
„	III	„	1 rozeta.

Obok rozet znajduje się po obu stronach koło jednoskrzydłe z metalu białego posrebrzanego (fig. 32).

U mundurów dla sług IV klasy niema rozet na kołnierzu, lecz tylko wzmiankowane powyżej koła jednoskrzydłe (fig. 33).

Słudzy mający sobie przydzielonych innych sług tej samej płacy więc z temi samymi odznakami służbowymi, noszą przez czas tego stosunku jako zewnętrzną oznakę swej wyższej funkcyi służbowej, oprócz rozet, galonek 1-3 cm szeroki z białego posrebrzanego metalu, wzdłuż osady kołnierza i na obu przednich kończynach surduta mundurowego a względnie na obu końcach kołnierza kurtki (fig. 34 i 35).

§. 35.

Czapki sług wszystkich klas opatrzone są kołtem dwuskrzydłem z metalu białego posrebrzanego, które na czapkach sług kolei rządowych ozdobione jest koroną cesarską, na czapkach zaś sług kolei prywatnych ozdobione jest w sposób w §. 28 opisany; nadto czapki sług I, II i III klasy obszyte są od dołu sznurem z metalu białego posrebrzanego przetkanego nitkami barwy pomarańczowo-żółtej mającej 5 mm grubości.

§. 36.

Bluza sukienna dla sług I, II i III klasy (fig. 30) jest z tego samego co mundur sukna modrego (kornblumenblau), ma kołnierz stojący 35 mm wysokości, jest z przodu całkiem otwarta i dochodzi aż do połowy górnego uda. Jest zawsze bez podszewki. Na piersiach znajdują się zewnątrz dwie kieszenie otwarte a poniżej drugie dwie kieszenie także otwarte, nakryte trójzębnymi klapami.

Rękawy są na przyłdońku zamknięte. Bluza zapina się przy kołnierzu na haftkę i z przodu na piersiach na sześć czarnych małych guzików blaszanych z prawej strony umieszczonych, które pokrywa listwa znajdująca się po lewej stronie.

Wewnątrz znajduje się ściągadło czarne 10 mm szerokie, żeby bluza przylegała do stanu.

Na kołnierzu są po obu stronach takie same odznaki (rozety z metalu białego posrebrzanego) i także koło skrzydlate jak na mundurach sług I, II i III klasy a dla służby pociągowej nadto naramienniki na barkach.

Bluza sukienna sług IV klasy (budników), o ile ją zarządy kolejowe zamiast mundurów zaprowadzą, zrobiona jest ze sukna modrego grubego, jak spodnie sług tej klasy i tak samo jak bluzy sukienne dla sług I, II i III klasy z tą jedynie różnicą, że na kołnierzu niema rozet.

§. 37.

Palto jest ze sukna ciężkiego lub białej barwy czarno- lub ciemno-łłowej (molrengrau lub dunkelgrau), z podszewką takiej samej barwy, z kapturem, który przytwierdza się zapomocą pętlie i guzików lecz bez wypustek, obszewek i naramienników. Kołnierz jest z tego samego sukna lub materiału co palto.

Z przodu dochodzi palto mniej więcej na 25 cm poniżej goleni i jeżeli jest czarno-łłowe, zamyka się jak palto urzędników niższych na dwa rzędy dużych

guzików z metalu białego posrebrzanego po sześć w każdym rzędzie, palto zaś ciemno-łłowe sukienne i bajowe na dwa rzędy dużych guzików czarnych, rogowych po pięć w każdym rzędzie.

Kołnierz wykładany jest u paltotów sukiennych i bajowych dla sług na przekątni o 65 mm zaokrąglony i tak skrojony, żeby postawiony zasłaniał twarz aż po oczy i rozchodził się z przodu tylko na 25 mm. Do utrzymania obu końców w tem położeniu służy zaponka wewnątrz a to u paltota czarno-łłowego dwoma małymi guzikami z metalu białego posrebrzanego, a u paltotów ciemno-łłowych sukiennych i bajowych dwoma małymi czarnymi guzikami rogowymi przytwierdzona, 50 mm szeroka, która zwyczajnie w jedną stronę jest założona.

W wysokości bioder znajduje się zaponka 6 cm szeroka, 37 cm długa, dwoma guzikami z metalu białego posrebrzanego lub dwoma rogowymi czarnymi i dwiema dziurkami opatrzona. Po lewej stronie piersi znajduje się wewnątrz kieszeń otwarta a w wysokości zapyony umieszczone są dwie kieszenie, klapami nakryte.

U paltotów czarno-łłowych służby pociągowej znajduje się na barkach naramiennik z tego samego sukna co palto, 5 cm szeroki, którego koniec dolny przyszyty jest na szwie barkowym, górny zaś przytwierdza się zapomocą guzika metalowego umieszczonego na paltocie poniżej brzegu kołnierza.

Rękawy wywijają się i tworzą wylóg 15 cm wysoki z tego samego materiału. Do zapięcia paltota w razie zarzucenia go na siebie, służy pętelka harrasowa tej samej barwy i baryłka umieszczona z przodu tam, gdzie się kołnierz zaczyna. Rozporek z tyłu, którego części na siebie zachodzą, ma u paltotów czarno-łłowych około 35 cm, u ciemno-łłowych sukiennych i bajowych około 25 cm długości i opatrzone jest u pierwszych czterema guziczkami z metalu białego posrebrzanego, u dwóch ostatnich dwoma czarnymi guziczkami blaszanymi i odpowiednią ilością dziurek.

Zarządowi każdej kolei żelaznej zostawia się postanowienie, którzy służy I, II, III i IV kategorii mają otrzymać palto sukienne czarno-łłowe a którzy ciemno-łłowe sukienne lub bajowe. Służy sprawujący służbę przy pociągach osobowych, którzy dostają surduty mundurowe, powinni bezwarunkowo otrzymać paltoty czarno-łłowe.

§. 38.

Bluza płócienna zrobiona jest z płótna (Gradl) w paski błękitne i opatrzona dwiema kieszeniami z tego samego materiału; po prawej stronie piersi jest pięć guzików białych kościanych a po lewej

stronie odpowiednia ilość dziurek; na około stanu ma zapone z tego samego materiału 50 mm szeroką a 30 do 35 cm długą z dwoma białymi guzikami kościanymi. Na kołnierzu wyłożonym 6—7 cm szerokim umieszczone są dwa galonki harrasowe granatowe 10 mm szerokie tak przyszyte, że pierwszy galonek jest od końca kołnierza (mierząc po szerokości) oddalony o 5 mm a w odstępnie 5 mm zaczyna się drugi galonek.

Rękawy są na przydłonku otwarte i opatrzone każdy białym kościanym guziczkiem i dziurką, z rozporkiem około 10 mm długim, którego końce na siebie zachodzą.

Bluza dochodzi mniej więcej na 15 cm powyżej goleni.

Zarządowi każdej kolei zostawia się postanowienie, którzy funkcyonaryusze do kategorii służ należący otrzymać mają te bluzy płócienne.

§. 39.

Krawat jest z materyi czarnej gładkiej z wypustką białą płócienną.

Rękawiczki takie jak urzędników niższych.

§. 40.

Postanowienie, czy i którzy funkcyonaryusze do kategorii urzędników niższych i służ należący,

nosić mają osobny ubiór zimowy, jakoto paltoty futrzane, surduty futrzane, czapki futrzane, buty pilśniowe itd., tudzież czy i którzy służ do kategorii robotników należący, jak np. tragarze, lampiarze, czyściciele wagonów itd. mają być upoważnieni lub zobowiązani do noszenia bluzy płóciennej i czapki budników, zostawia się uznaniu zarządów kolei żelaznych.

177.

Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 17. lipca 1897,

tyczące się odroczenia terminu do otwarcia ruchu na kolei lokalnej z Wodnian do Tynu nad Wełtawą

Na zasadzie Najwyższego upoważnienia odroczone aż do dnia 31. grudnia 1898 termin do ukończenia budowy i otwarcia ruchu na kolei lokalnej z Wodnian do Tynu nad Wełtawą, ustanowiony w §. 8 Najwyższego dokumentu koncesyjnego z dnia 23. listopada 1895 (Dz. u. p. Nr. 8 z r. 1896).

Guttenberg r. w.

Fig. 1.

Fig. 2.

Fig. 2 a.

Fig. 3.

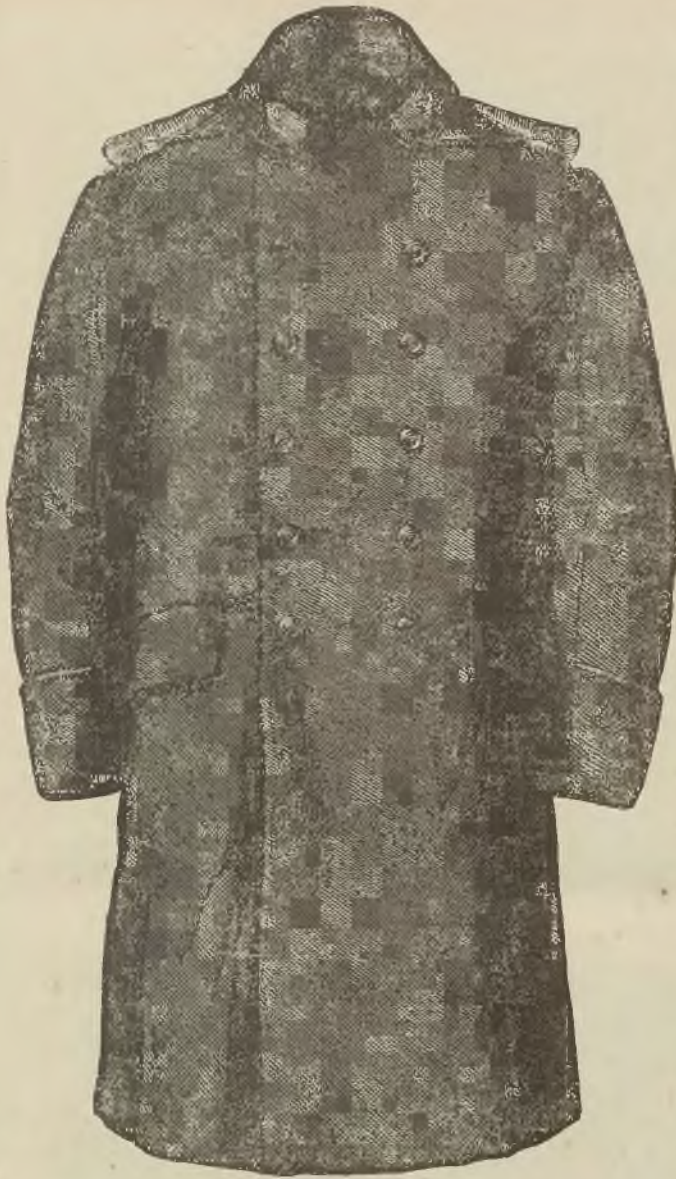

Fig. 4

Fig. 5.

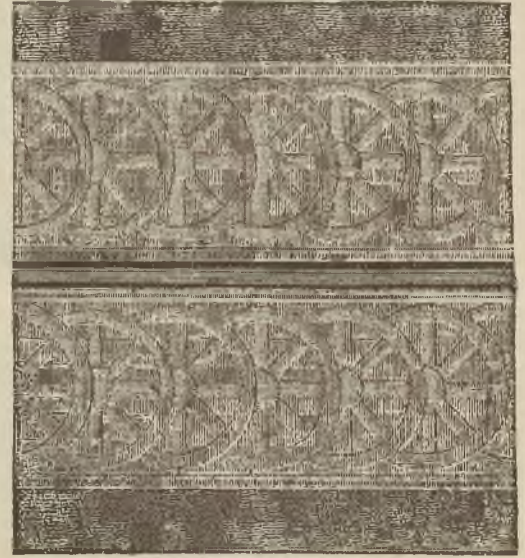

Fig. 6.

Fig. 7.

Fig. 8.

Fig. 9.

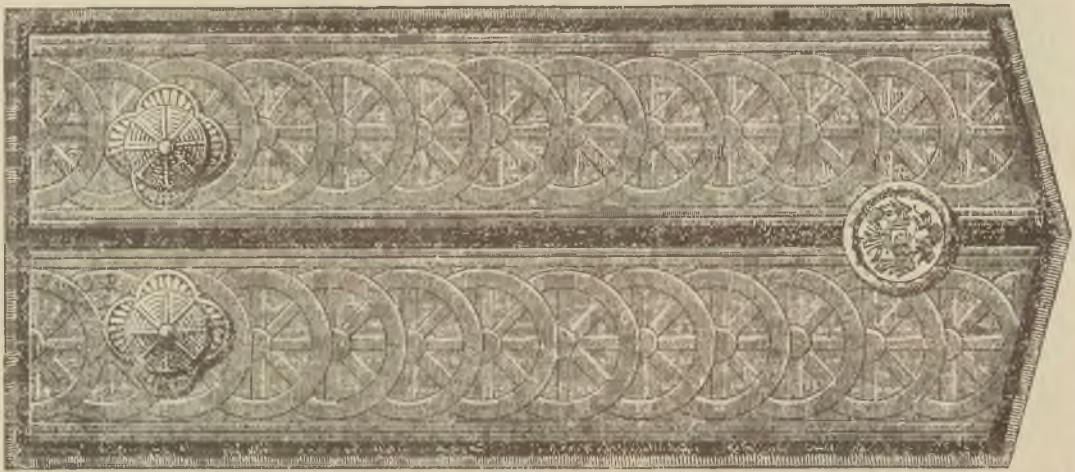

Fig. 10.

Fig. 11.

Fig. 12.

Fig. 12 a.

Fig. 13.

Fig. 14.

Fig. 15.

Fig. 19.

Fig. 16.

Fig. 18.

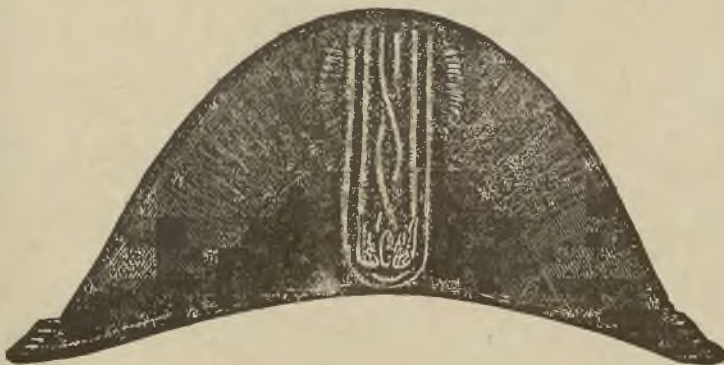

Fig. 17.

Fig. 20.

Fig. 21.

Fig. 22.

Fig. 23.

Fig. 23 a.

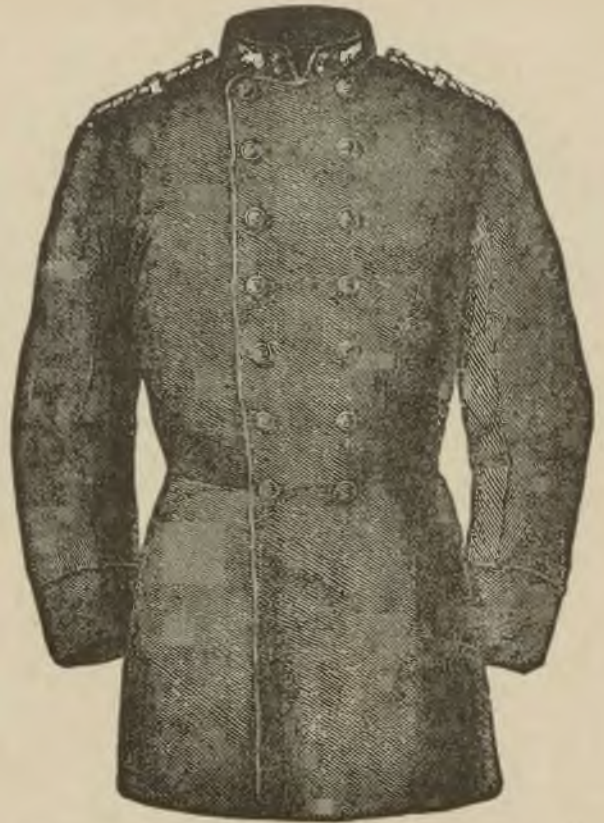

Fig. 26.

Fig. 24.

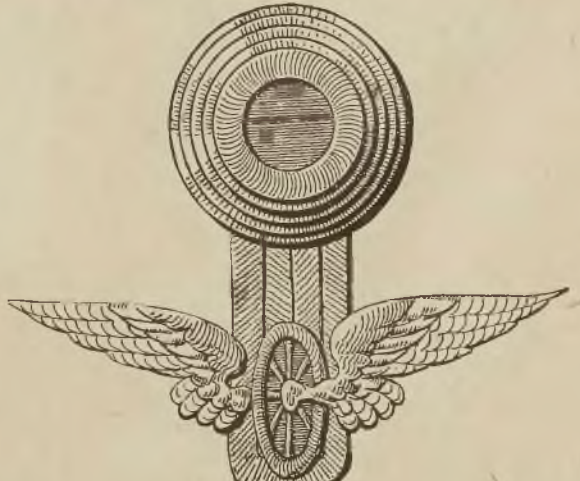
Fig. 24 a.

Fig. 25.

Fig. 25 a.

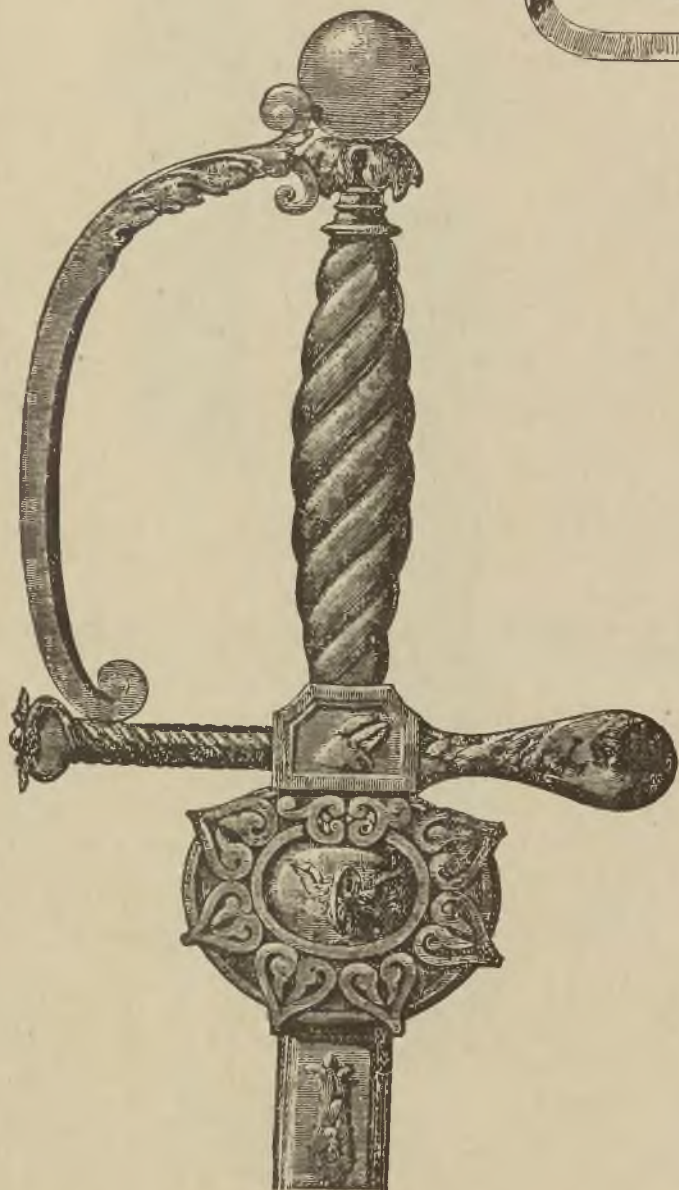

Fig. 27.

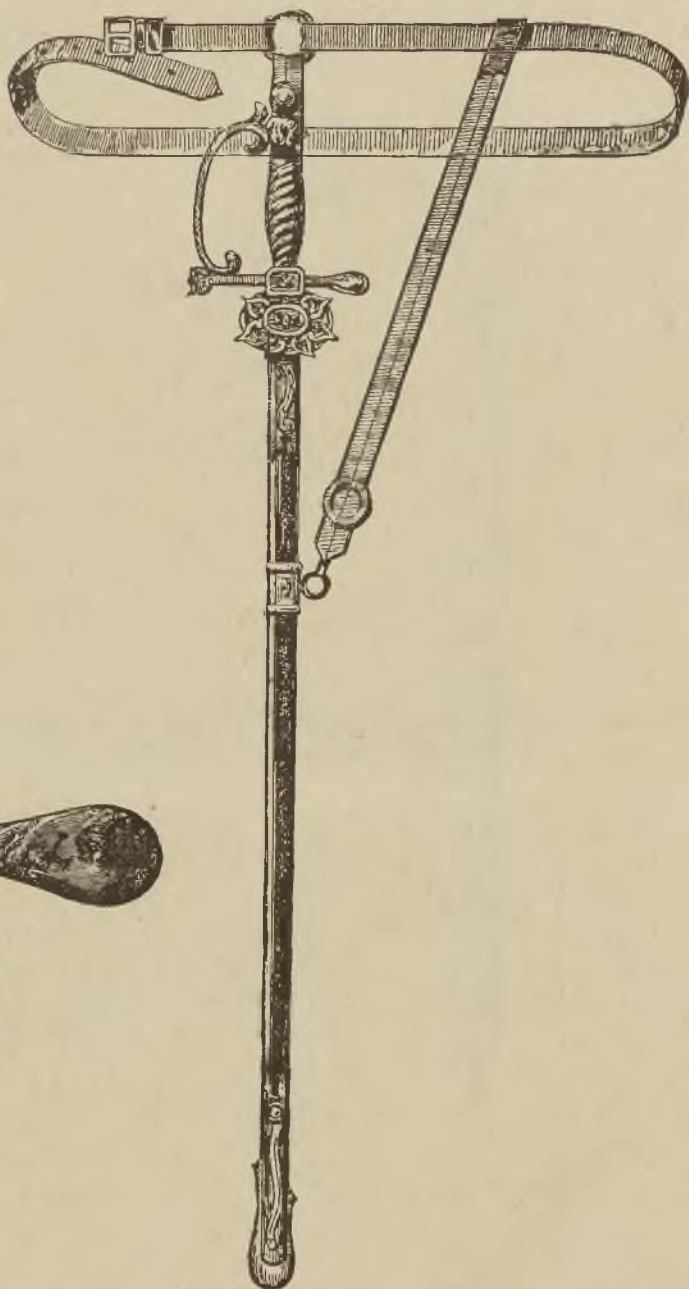

Fig. 28.

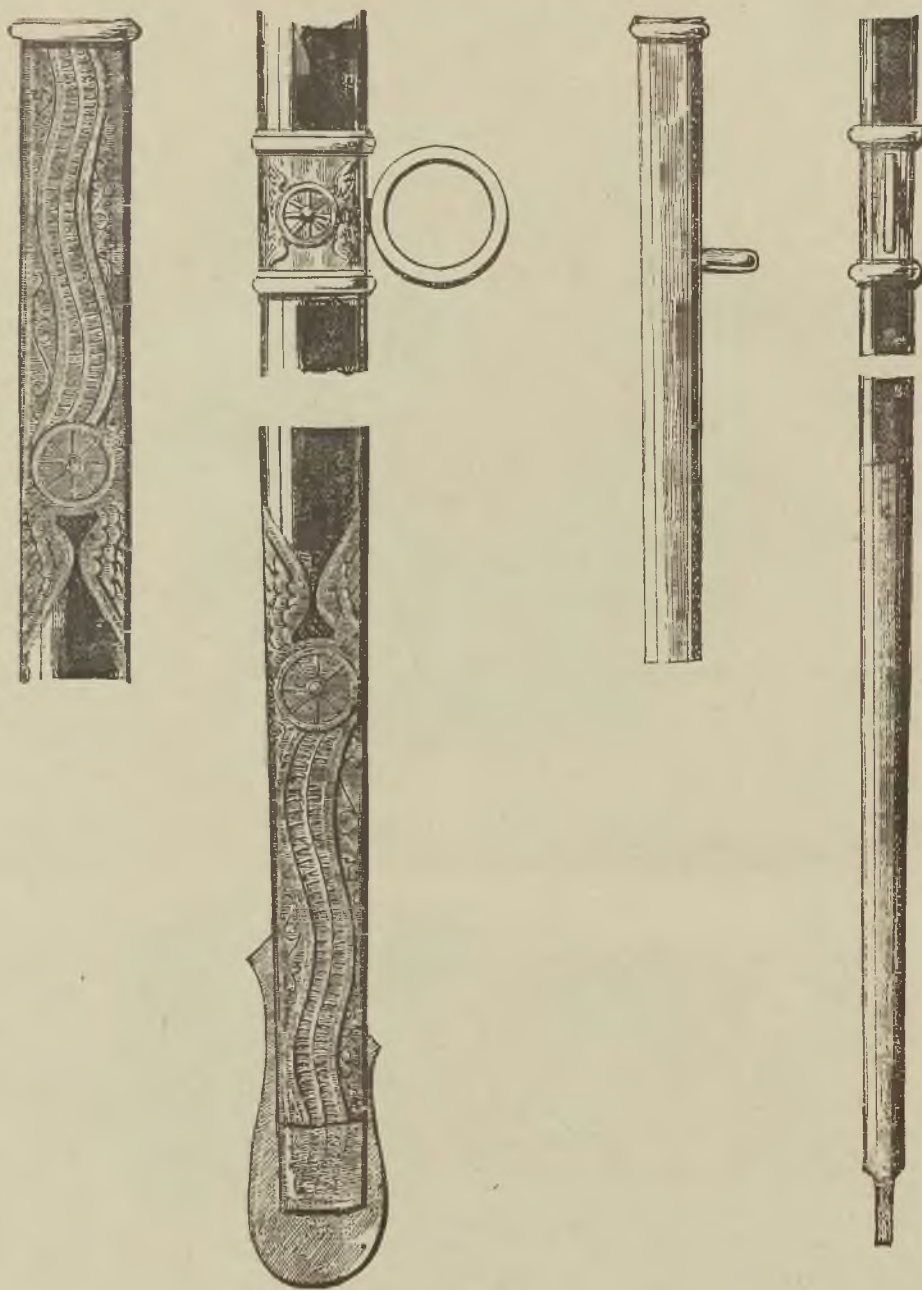

Fig. 29.

Fig. 31.

Fig. 30.

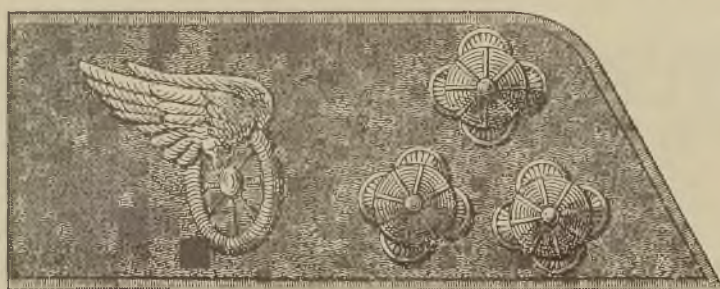

Fig. 32.

Fig. 33.

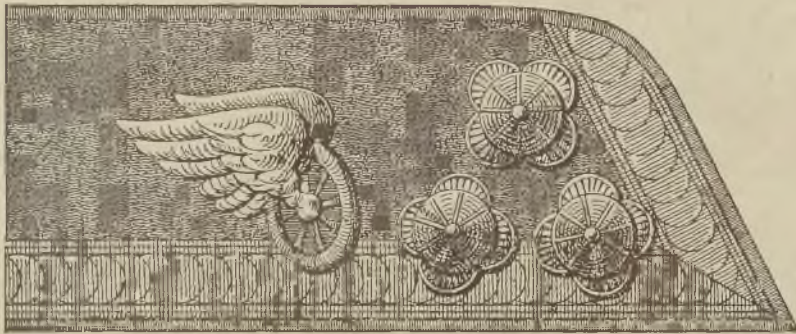

Fig. 34.

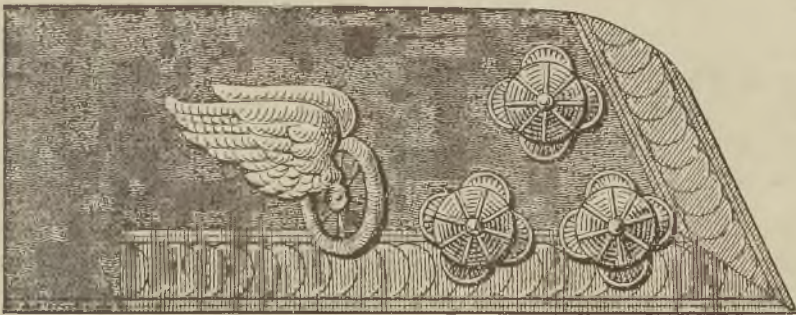

Fig. 35.

